शारदा नगरपालिका सल्यानको

नवौं नगर सभा बैठक

आ.व २०७८/०७९ को लागी

नीति तथा कार्यक्रम

खलंगा सल्यान **मितिः २०७८ आषाढ १०**

शारदा नगरपालिका सल्यानको आ.व. २०७८।०७९ को नीति तथा कार्यक्रम

उपस्थित नगरसभाका सदस्य ज्यूहरु

शारदा नगरपालिकाको नवौ गरिमामय सभामा शारदा नगरपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ को नीति तथा कार्यक्रम सभा अध्यक्षको हैसियतले प्रस्तुत गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महसुस गरेको छु । यस घडिमा देश र जनताप्रति समर्पित भई आफ्नो जीवनको बलिदान दिने सम्पुर्ण शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु । लोकतन्त्र प्राप्तिको विभिन्न आन्दोलनमा अग्रसर भई अगुवाई गर्ने सम्पुर्ण अग्रजहरु, वेपत्ता नागरिकहरु तथा अन्य सम्पुर्ण नेपाली नागरिकहरु प्रति उच्च सम्मान समेत प्रकट गर्न चाहन्छु । नेपाली नागरिकहरुको लामो त्याग, बलिदान तथा संघर्षको प्रतिफल स्वरुप प्राप्त उपलब्धीहरुको रक्षाको लागि आफुलाई प्रतिबद्ध राख्दै थप उपलब्धीहरु हासिल गर्न प्रयासरत रहने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्दछु । नेपाल सरकारले लिएको **"समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली "** को नीतिलाई सार्थक तुल्याउन र नगरपालिकालाई समृद्धिको बाटोमा लैजान समृद्ध नगर खुसी नगरवासीको नीति अंगिकार गर्ने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्दछु ।

यसबिच, विश्वलाई आक्रान्त बनाईरहेको कोरोना भाईरस कोभिड १९ को प्रकोप बाट हाम्रो नगरपालिका पनि अछुतो रहन सकेन । कोरोना भाईरसको प्रकोपबाट हाम्रो नगरभित्र सयौको संख्यामा नगरवासिहरु प्रभावित हुनुभयो भने करिव डेढ दर्जन नगरवासीहरुको दुःखद मृत्यू भएकोछ । कोरोना प्रभावित भएर मृत्यू हुनु भएका सवै नगरवासी दिदिबहिनी तथा दाजुभाईहरु प्रती हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु र परिवारजन प्रति समवेदना प्रकट गर्दछु । साथै कोरोना जित्न सफल सवै नगरवासीहरुलाई बधाई दिदै उपचाररत रहनु भएकाहरुको सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

विभिन्न ऐतिहासिक राजनैतकि परिवेशको समयान्तरमा संविधान सभा बाट पारित नेपालको संविधान विद्यमान ऐन कानुन नियमावली सहित सुशासनको माध्यमबाट सार्वभौम शारदा नगरवासी आर्थिक समानता, समावेशी र सहभागितामुलक सिद्धान्तका आधारमा समतामुलक शारदा नगरपालिकाको निर्माण गर्ने संकल्प सहित समग्र विकासको निम्ति उपलब्ध सिमीत श्रोत र साधनको अधिकतम रुपमा सदुपयोग,

उपलब्ध साधन श्रोतको उचित विनियोजन तथा समान योजना तर्जुमा सञ्चालन गरी प्रत्यक्ष प्रतिफलको प्राप्ति नै हाम्रो एक मात्र लक्ष्य रहि आएको छ ।

विगत चार बर्षमा हामिले तिनै लक्ष्य प्राप्तीको महान गोरेटोलाई पछयाउदै अघी बढेका छौ । असिमित जन चाहाना र सिमित श्रोतको परिचालन गर्दै जनअपेक्षा लाई अधिकाधिक सम्बोधन गर्ने कुरामा हाम्रा चार बर्ष वितेका छन् । गोरेटो बाटोको स्तरीकरण देखी पक्की पुलको निर्माण सम्म, सिचाई कुलोको मर्मत सम्भार देखी लिफ्ट सिस्टम सहितको शुद्ध खानेपानी वितरण सम्म, प्रत्येक बस्तीमा सडकको पहुँच पुर्याउने देखी प्रत्येक घरमा बिजुली बत्ती बाल्ने सम्म, प्रत्येक वडामा स्वास्थ्य ईकाइहरुको स्थापना देखी जिल्ला अस्पताल भवन र आइसोलेसन भवनको निर्माण सम्म, विद्यालय भवनको निर्माण स्तरीकरण देखी कृषि क्षेत्रको प्रवद्धनका लागी प्याकेज क्षेत्र घोषणा सम्मका हाम्रा कार्यहरुले नगरको सम्पन्नताको रेखा कोरेको हाम्रो बुझाई छ । यस बाहेक सामाजिक संरक्षणको क्षेत्रमा जेष्ठ र शारिरीक अपाङ्गता भएकाहरुको सुरक्षा, स्थानिय संस्कृतीको जगेर्ना र धार्मिक र पर्यटकिय प्रवर्द्धनका क्षेत्रमा हामिले गरेका कार्यहरुले भविष्यमा सुखद परिणाम दिने कुरामा हामी विश्वस्त छौ ।

आर्थिक बर्ष २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दा विगत बर्षको अनुभव, सकारात्मक पक्षको निरन्तरता सहित शारदा नगरपालिका भित्र सुशासनको लागि विशेष ध्यान दिएको छु । आ.व. २०७८/७९ को बजेट सीमा निर्धारण गर्दा विश्वव्यापी महामारी Covid-19जस्ता रोगहरुको प्रभावलाई समुदायमा फैलिन नदिइ शारदा नगरवासीहरुको सु-स्वास्थ्यलाई गम्भीरतापुर्वक ध्यानमा राखी आकस्मिक प्रकोपहरुको नियन्त्रणका लागी पुर्व तयारीको व्यवस्थापन गर्ने पक्षलाई प्राथमिकतामा राखेको छु । कोरोना भाईरस Covid-19 महामारीका कारण प्रभावित भएका नगरवासीहरुको जिवन रक्षाका लागी “स्वास्थ्य सेवामा तदारुकता” को निति लिएको छु । आर्थिक विकास तर्फ कृषि, उद्योग बाणिज्य , पर्यटन, सहकारी, वित्तिय क्षेत्रका साथै बाह्रय क्षेत्रलाई समेत महत्व दिएको छु । बेरोजगार विपन्न नगरवासीहरुको आय आर्जन वृद्धि गर्ने क्रियाकलापहरु सञ्चालनमा ल्याइने छन् भने सामाजिक विकास तर्फ शिक्षा, खानेपानी, तथा सरसफाई, ऐतिहासिक मठ मन्दिर, पाटी पौवा, गुफा, विभिन्न कला संस्कृतीको जगेर्ना, वातावरणीय प्रभावको अध्ययन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणको साथै वर्तमान समयमा हामीले प्रत्यक्षरुपमा सामना गरीरहेको विश्वव्यापी महामारी COVID 19 जस्ता रोगहरुको प्रभावलाई

समुदायमा फैलिन नदिई शारदा नगरवासीहरुको सु स्वास्थलाई गंभीरतापूर्वक ध्यानमा राखि आकस्मिक प्रकोपहरुको नियन्त्रणका लागि पूर्व तयारीको व्यवस्थापन गर्ने पक्षलाई प्राथमिकतामा राखेको छु ।

आदरणिय नगरसभाका सदस्य ज्यूहरु

विकासको प्रतिफल सवैको पहुँचमा पुऱ्याउन समानता र समतापूर्ण तरिकाले सहभागिताको सुनिश्चितता गर्दै विकास र समृद्धिलाई आम नागरिकको घर दैलोमा पुऱ्याउन तिव्र विकास प्रणालीलाई अगाडि बढाइने छ । पारदर्शी, स्वच्छ, निश्पक्ष र गतिशिल प्रशासन, सेवामुखी, समन्वयात्मक र प्रभावकारी नागरिक सेवा प्रदान गर्नु र अल्पकालीन र दिर्घकालीन विकास रणनीतिका आधारमा शारदा नगरपालिकालाई देशकै नमुना नगरपालिकामा रुपान्तरण गर्नु हाम्रो साझा संकल्प रहेको ब्यहोरा पुनः दोहऱ्याउन चाहन्छु । हाम्रो सम्पुर्ण शक्ति, साधन श्रोत, जाँगर र विवेक यसैतर्फ केन्द्रित गरिरहेका छौं । यसमा सवै राजनैतिक दल, विज्ञहरु, सवै राष्ट्रसेवक साथीहरु , नेपाल सरकार, (प्रदेश सरकार) अर्न्तराष्ट्रिय क्षेत्र र अन्य नगरपालिका, गाउँपालिका, सरकारी गैरसरकारी निकायहरु, वित्तिय निकायहरु, तमाम विकासका साझेदारहरु, पत्रकार साथीहरु सवै नगरवासी दाजुभाई दिदिबहिनीहरुको अमूल्य सुझाव र पुर्ण सहयोग प्राप्त गरिरहेको छु थप अझै सहयोगको अपेक्षा राख्दै हार्दिक आग्रह समेत गर्दछु ।

शारदा नगरपालिकाको पूर्वाधार विकासतर्फ विभिन्न सडकको गुरुयोजना सहित स्तरउन्नती कार्य लाई निरन्तरता दिइने छ । यस्तै वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ बन तथा भु संरक्षण, फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन, जलाधार संरक्षण, जलवायू परिवर्तन तथा वातावरण संरक्षण, विभिन्न प्रकारका विपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीतिहरुको तर्जूमा गरी संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह, सुरक्षाको प्रत्याभूति, स्थानीय तथ्याङ अभिलेख, सुचना प्रविधी, विभिन्न अनुसन्धान तथा विकास, पञ्जिकरण व्यवस्थापन, सुशासन प्रवर्द्धनमा "रहरले काम गरौ, हाँसेर सेवा गरौ" भन्ने मनसायका साथ व्यवस्थापन पक्षलाई कार्यक्षेत्रमा सक्रिय बनाई अटुट तथा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न कट्टिबद्ध रहने निवेदन गर्न चाहन्छु ।

सबल, समृद्ध र विकसित राष्ट्र निर्माण र लोकतन्त्रको आधार स्तम्भको रुपमा रहेको स्थानीय तहका हामी जनप्रतिनिधीहरुलाई जनताको लागि सेवा गर्ने एउटा ऐतिहासिक अवसर प्राप्त भएको छ । एकातिर लामो राजनैतिक संक्रमणको अन्त्य भई सकेको छ भने अर्कोतिर मुलुकको सार्वभौमसत्ता र राजकिय सत्ताको प्रयोग नेपाली जनता आफैले आफ्नो गाउँ ठाउँबाट प्रयोग गर्ने अवसर प्राप्त गरेका छन् । राष्ट्र राष्ट्रियता र लोकतन्त्र अझ सवल भएको छ, गणतन्त्र संस्थागत भएको छ , विकास र समृद्धिको नयाँ युगमा हामी प्रवेश गरेका छौ । साधनश्रोत, क्षमता र दक्षताको आत्मवलका साथ अघि बढ्नु हामी र हाम्रा नगरवासी दाजुभाई दिदी बहिनीहरुका लागि विकसित शारदा नगरपालिका निर्माण गर्नु आजको हाम्रो प्रमुख जिम्मेवारी र चुनौति बनेको छ ।

हामी नेपाली नागरिकहरुको संघर्ष र वलिदान स्वरुप प्राप्त अधिकारहरुको समुचित प्रयोग गर्दै अधिकार प्रति सचेत नगरवासीको अमूल्य मतदानबाट प्राप्त जिम्मेवारीप्रती हामी सवै जनप्रतिनिधीहरु प्रतिवद्ध छौ । नगरपालिकालाई समृद्ध बनाई नगरबासीहरुलाई सकारात्मक परिवर्तनको अनुभूति दिलाउन हामी सवैको कर्तव्य हुन आउँछ । केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार, छिमेकी स्थानीय सरकार र अन्य स्थानीय सरकार सँगको समन्वय तथा सहकार्यमा हामी सवैको प्रयासमा नगरपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासमा ध्यान पुऱ्याउँदै नगरवासीको हितलाई कायम राखी नगरपालिका लाई समृद्ध नगर बनाउनु यस शारदा नगरपालिकाको प्रमुख नीति रहेको छ ।

आदरणिय नगरसभाका सदस्यज्यू

यस शारदा नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न विषयलाई आधार लिएको छु ।

१ नेपालको संविधान

२ आवधिक योजना

३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

४ संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको मार्गदर्शन

५ नगरपालिकालाई प्राप्त रकम तथा आन्तरीक आय

६ यस आ व को कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट प्राप्त अनुभव

७ दिगो विकास लक्ष्य

७ स्थानीय विविधता विशिष्टता र नागरिकको आवश्यकता

९ नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता

१० निर्वाचनको समयमा नागरिक समक्ष गरिएका घोषणा र प्रतिवद्धता

११ सरोकारवाला निकाय र व्यक्तीबाट प्राप्त सुझाव

आदरणिय नगरसभाका सदस्य ज्यूहरु

अव म यस आ व २०७८/०७९ मा शारदा नगरपालिकाले अवलम्बन गर्ने नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु।

१ स्वास्थ्यतर्फ

१.१ गर्भवती, सुत्केरी र बालबालिकालाई पोषण झोला वितरण गरिनेछ।

१.२ सवै स्वास्थ्य संस्था/वडा कार्यालयहरुमा स्तनपान कक्ष र पोषण प्रदर्शनी कक्षको निर्माण गरिनेछ।

१.३ कोरोना भाइरस (Covid-19) का कारण उत्पन्न हुने स्वास्थ्य समस्यालाई सम्बोधन गर्न उच्च प्राथमिकता दिइनेछ।

१.४ सम्पुर्ण नगरवासी तथा गरिव, पिछडिएका र सिमान्तकृत वर्ग सम्म स्वास्थ्य पहुच अभिबृद्धि गरिने छ।

१.५ आकस्मिक स्वास्थ्य समस्यालाई रोकथाम र नियन्त्रण गर्न रणनीतिक कार्य गरिने छ।

१.६ १५ वटै वडाका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई समयानुकूल केही सुविधाहरूमा वृद्धि गरिने छ।

१.७ शारदा नगरपालिका अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य चौकी र आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुलाई समायनुकुल स्तोरन्नती साथै भौतिक व्यवस्था तथा औजार उपकरणहरुको समेत यथोचित व्यवस्था मिलाई आवश्यक सुधार गरिनेछ। साथै जनशक्तिको क्षमता विकासमा विशेष जोड दिइने छ।

१.८ १५ वटै वडाहरुमा बसोबास गर्ने जेष्ठ नागरिक तथा शारीरिक अपागंता भएकाहरुलाई स्वास्थ्यकर्मीहरुद्धारा घर दैलोमानै पुगेर निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण तथा उपचार गरीने व्यवस्था मिलाईने छ।

१.९ प्रजनन् स्वास्थ्यको कार्यक्रमहरु निरन्तर रुपमा अगाडि बढाउदै लगिनुका साथै मातृ तथा नवजात शिशु कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

१.१० १५ वटै वडाहरुमा महिला तथा बालबालिकाहरुको लागि सुनौलो १००० दिने पोषण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न जोड दिईनेछ साथै नगरपालिकाको पोषण स्थिती सुधारका लागी पोषण सम्बन्धी विविध कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।

१.११ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवामा टेवा पुऱ्याउन एम्बुलेन्स तथा शव बाहन गाडीका व्यवस्था गरिने छ।

१.१२ अकस्मात आइपर्ने महामारी नियन्त्रण, रोकथाम एवं विपद व्यवस्थापन पुर्व तयारीको उचित व्यवस्था मिलाइने छ।

१.१३ महामारी नियन्त्रण तथा आकस्मिक प्रकोपजन्य कार्यमा खटिने कर्मचारीको स्वास्थ्य विमालाई निरन्तरता दिईनेछ।

१.१४ महामारी तथा सरुवा रोग नियन्त्रण गर्ने कार्यमा अग्रपंक्तीमा खटीने कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन गर्न विशेष भत्ताको व्यवस्था गरीने छ।

१.१५ कोरोना भाइरस Covid-19 ले नागरीकमा पार्ने मानसिक समस्यालाई मध्यनजर गर्दै मानसिक स्वास्थ्यको उपचारलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

१.१६ विद्यालय स्तरमा विद्यार्थीको स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतना अभिबृद्धी गर्नको लागि विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम अगाडी बढाउन विद्यालय नर्सको व्यवस्था मिलाईएको छ ।

२) शिक्षातर्फ

क) आधारभुत तथा माध्यामिक शिक्षामा गुणस्तरता ल्याई निःशुल्क र अनिवार्य गर्ने र प्राविधिक शिक्षामा जोड दिईने छ ।

ख) शैक्षिक वेरोजगारी व्यवस्थापन गर्न सिपमुलक तालिम प्रदान गरी शिक्षालाई प्रविधी मैत्री बनाइनेछ ।

ग) अनियमित रूपमा सञ्चालित शैक्षिक सस्थाहरूलाई नियमन गरी शैक्षिक सुधारको नीति अवलम्बन गरिने छ ।

घ) शारदा नगरपालिका अन्तर्गत रहेका सार्वजनिक तथा निजि विद्यालयहरूको शैक्षिक क्षेत्र गुणस्तर सहित सुविधा सम्पन्न नमुना विद्यालयहरू १५ वटै वडाहरूमा स्तोरोन्नती गरिने छ ।

ङ) नगरक्षेत्रभित्रका विद्यालयबाट सर्वोत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।

च) प्रराम्भिक बाल विकाशका शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहनको लागी व्यवस्था गरिएको छ ।

छ) प्रविधिलाई सिकाई संग जोड्न सवै विद्यालय लाई कम्प्यूटरको व्यवस्था गरिने छ ।

ज) कोरोनाको संक्रमणलाई मध्यननर गरी विद्यालयमा वैकल्पिक शिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

झ) कोरोनाको सन्त्रासबाट प्रभावित विद्यार्थीहरूको लागि वैकल्पिक माध्यम बाट शिक्षण सिकाईको लागि व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ञ) शिक्षण सिकाईलाई व्यवस्थित गर्न प्रत्येक विद्यालयको प्रधानाअध्यापक संग करार सम्झौता गरिनेछ ।

३) पूर्वाधार विकास तर्फ

३.१ आ.व. २०७७।०७८ मा सञ्चालित क्रमागत आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई अनिवार्य रूपमा निरन्तरता दिइने छ ।

३.२ शारदा नगरपालिकामा संघ र प्रदेशबाट बजेट विनियोजन भई सञ्चालान हुने पुर्वाधार तथा अन्य कार्यक्रमको लागि म्याचिङ फण्ड (समपुरक कोष) को व्यवस्था गर्न विशेष जोड दिईने छ ।

३.३ १५ वटै वडाहरूको वडाकेन्द्रमा बाह्रै महिना गाडी सहज रूपमा आवागमन गर्न उक्त सडकहरूको स्तरउन्नतीमा जोड दि का साथै सवै वडा कार्यालयका आफ्नै भवन निर्माण गरी सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

३.४ १५वटै वडाहरूमा बाह्रै महिना सडक सहज रूपमा आवागमणको लागि मर्मत सम्भार कार्यकर्ता व्यवस्थापनमा जोड दिइने छ ।

३.५ शारदा नगरस्तरीय चक्रपथ (Ring road) निर्माण कार्यको अवधारणा यस बर्ष पनि कायम नै राखीएको छ ।।

३.६ नगर क्षेत्रभित्र विद्युतीकरण गर्न बांकी रहेका सवै वडाका टोल बस्तीमा तत्काल विद्युतीकरण गर्न पहल गरिनेछ ।

३.७ शहरी सडक क्रमश : स्तरोन्नती गरिने छ ।

३.८ नगरको आवश्यकता अनुसार वृहत आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्न दातृ संस्थाहरू संग समन्वय गरिने छ ।

३.९ खानेपानीका लागि प्रत्येक टोल बस्तीमा रहेका संरचना लाई व्यवस्थीत गर्ने नपुगेका ठाउंहरूमा स्वच्छ सफा खानेपानी व्यवस्था गरिने छ ।

२.१२ संभाव्यता अध्ययन गरी नगरको सुन्दरता बढाउन पार्कहरू निर्माण गर्ने कार्य अगाडी बढाईने छ ।

३.१० शारदा नगरपालिका क्षेत्रभित्र पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू गर्दा प्राविधिक दृष्टिले जटिल प्रकृतिका कार्यहरू बाहेकका हेभ्वी ईक्यूपमेन्ट (डोजर स्काभेटर) प्रयोगलाई निरूत्साहित गर्दै श्रम प्रवृत्तीमा आधारित रोजगार उन्मुख कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइने छ ।

३.११ वस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्डलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

३.१२ गत आ.व.मा ठेक्कापट्टा भई निर्माणधीन सम्पन्न हुन नसकेका योजनालाई बहु बर्षिय क्रमागत योजनाको रूपमा सञ्चालन गरी सम्पन्न गरिनेछ ।

३.१३ संभाव्यता अध्ययन गरी नगरको सुन्दरता बढाउन पार्कहरू तथा व्यवस्थित रूपमा सवारी साधनहरूको पार्किङ स्थल निर्माण कार्य अगाडी बढाईनेछ ।

३.१४ नगर उज्यालो कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

४) कृषि क्षेत्र तर्फ

क) आकाशे पानी संकलन प्रविधिमा जोड दिइने छ ।

ख) वातावरण मैत्री व्यावसायिक कृषीमा जोडदिइने छ ।

ग) मकै बिउ उत्पादन (ब्लक)को रूपमा विकास गरिने छ ।

घ) विषादी रहित तरकारी उत्पादन (ब्लक)को रूपमा विकास गरिने छ ।

ङ) भिरालो जमिनमा गह्रा सुधार प्रविधिबाट गह्रा सुधार खेतीका अवलम्बन गरिने छ ।

च) पकेट र ब्लकको रूपमा स्थानीय स्त्तरमा अधिक उत्पादने हुने बालीहरूको खेतीमा जोड दिईने छ ।

छ) तरकारी तथा फलफूल खेतीमा विषादीको प्रयोगलाई निरूत्साहित गरिने गरी जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

ज) कृषि पर्यटनको माध्यमबाट धार्मिक तथा सार्वजनकि स्थलमा वरपर फलुफूल खेतीलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाईने छ।

झ) साना सिँचाई तथा पानी संकलन प्रविधिलाई व्यापक बनाईने छ ।

ञ) कृषि क्षेत्रमा उत्पादकत्व बृद्धी गर्न पराम्परागत रूपमा रहेका काठे डुर, पाईपलाई विस्थापित गरी पक्की सिँचाई कुलोको विस्तारमा जोड दिईने छ ।

ट) माटो परिक्षण गरी उपयूक्त कृषि प्रणाली अवलम्वन गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।

ठ) यसबर्ष कृषि तथा पशुपालनको क्षेत्रमा रोजगारीमुखी तथा जनसहभागितामुलक वा समुहगत उत्पादन कार्यको लागि जोड दिदै अनुदान समेत उपलव्ध गराउने व्यवस्था मिलाईने छ ।

५) वन र वातारबरण तर्फ

५.१ वाताबरण मैत्री पूर्वाधारामा जोड दिईनेछ ।

५.२ विपत ब्यवस्थापनलाई न्यूनीकरण गर्न विपत व्यवस्थापन कोषमा रकम विनियोजन गरिनेछ ।

५.३ फोहरमैला संकलन तथा उचित व्यवस्थापन कार्यविधि कडाईका साथ लागू गरिने छ ।

५.४. वन तथा भू संरक्षण,जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण,जलाधार संरक्षण,जलवायू पविर्तन सम्बन्धी कार्यीविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

५.५ सवै वडामा खानेपानी मुहान संरक्षणको कार्यक्रमहरु लागू गरिनेछ ।

५.६ पराम्परागत रुपमा खनिएको पोखरी, ताललाई संरक्षण पुर्नःनिर्माण तथा पुर्नस्थापीत गरिनेछ ।

५.७ भु- उपयोग नीति तर्जूमा गरी जथाभावी जग्गा पल्टिङ, गर्ने कार्य नियन्त्रण गरी सुव्यवस्थित शहर निर्माणको आधार तयार पारिने छ ।

५.८ शारदा नगरपालिका भित्र उत्पादित कृषि खेतीयोग्य भुमीमा आधुनिक उपकरण प्रयोग, जग्गा प्लटिङ्ग कार्यलाई निरूत्साहित पारिदै लगिने छ ।

५.९ अतिक्रमण गरिएका जग्गाहरूको उचित व्यवस्थापन गरिने छ ।

५.१० फोहरमैला व्यवस्थापन तथा बर्गिकरण क्षेत्र (Sanitary Land Fill site) लाई व्यवस्थित गरिने छ ।

५.११ सरकारी, सार्वजनिक जग्गा लगत कट्टी नापजाँच गरी व्यवस्थापन गर्ने कार्यक्रम ल्याईने छ ।

५.१२ गैरकानुनी तरीकाले खोलिएका मानव जिवन तथा उपभोक्ता हित संग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने औषधी पसल ,माशु पसल, पशुपंछी तथा विषादी वेचविखन गर्ने पसलहरूको अनुगमन नियमन गरिने छ ।

५.१३ बार्है महिना विभिन्न बस्तीहरूमा हरियाली छाउन डालेघाँस, फलफुलका विरूवाहरूको वृक्षरोपण कार्यमा जोड दिईने छ ।

५.१४ नगर भित्रका सवै बासिन्दाहरूले आ–आफ्नो जन्मदिनका दिन एक वटा विरूवा रोपण गरी नगरमा हरियाली प्रदान गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईने छ ।

६) खानेपानी तर्फ

६.१ नगरका सवै वडा क्षेत्र, र गाउँ सम्म सुलभ तरिकाले खानेपानीको सुविधा पुऱ्याउने कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

६.२ १५ वटै वडामा खानेपानी आयोजनाको मर्मत सम्भारको व्यवस्थापन गरिने छ ।

७) सहकारी र उद्यमशिलतातर्फ

७.१ गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत वेरोजगार युवा युवती तथा पिछडिएका समुदायमा सीप विकासका तालिमहरू आयोजना गरिने छ ।

७.२ उद्यमशिलता प्रर्वद्धनका लागि प्रविधी हस्तान्तरण गरिने छ ।

७.३ अशल उद्यम अभ्यासको अनुसरणलाई जोड दिइनेछ ।

७.४ नगरवासीहरूमा उद्यमशिलताको विकास तथा साना ठूला उद्योग व्यवसाय सञ्चालनमा सहजिकरण गरिनेछ ।

७.५ कम्तीमा १० जना उद्यमहरू संलग्न रहेका उद्योगबाट उत्पादित सामाग्रीहरू उपभोक्ताहरूलाई उपलब्ध गराउन साझा सुविधा घरको स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

७.६ सिप र दक्षता भएका कुनै पनि नागरिकहरू वेरोजगार नहुन भन्ने दृष्टिकोणका साथ नगर भित्र रोजगार तथा आयमुलक कार्यक्रमहरू सम्बन्धित निकायहरू संग समन्वय राखी अनिवार्य रूपमा प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिने छ।

७.७ गरीवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत नयाँ लघु उद्यमीहरू तयार गरिने छ ।

७.८ शारदा नगरपालिका स्थित सवै प्रकारका सहकारी संस्थाहरूको क्षमता बृद्धि र सहकारी शिक्षामा जोड दिइने छ ।

७.९ एउटै प्रकृतिका सहकारी संस्था दर्ता गर्न कडाइ गरिनेछ भने सहकारीबाट गुणस्तरीय सेवा सर्व सुलभ रूपमा प्रदान गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।

८) सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सुशासन तर्फ :

८.१ व्यवस्थित कार्यालय कार्यप्रणालीको लागि आवश्यक प्रविधि अवलम्वन गरिने छ । यसका लागी अभिलेख व्यवस्थापन, सुशासन प्रवर्द्धनका लागि अणु शिक्षण तालिममा ध्यान दिईनेछ ।

८.२ नविनतम प्रविधिको प्रयोग गरी सेवा प्रवाह गरीने छ साथै हरेक काम कारवाहीको नियमित रुपमा नागरिकलाई सुसूचित गर्न विशेष कार्यक्रम बनाइनेछ ।

८.३ विषयगत कार्य योजनाको आधारमा कर्मचारीहरुको सस्थागतं क्षमता विकास, स्थलगत ज्ञान अनुभवलाई अवलोकन भ्रमण र तालिम प्रदान गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

८.४ यस नगरपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने संस्था र व्यक्तित्वलाई म्मान र उचित पुरस्कार उपलब्ध गराउने नीतिलाई उच्च महत्व दिइनेछ ।

८.५ आन्तरिक राजश्व संकलन गर्ने क्रममा करको दायरा बढाउने र Digitalized नीति अवलम्वन गरिनेछ ।

८.६ गैर सरकारी संघसंस्थाको कार्यक्रम सञ्चालनलाई प्रभावकारी बनाउन अनिवार्य नगरपालिकाको बजेट भित्र समावेश गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

८.७ न्यायीक समितिलाई प्रभावकारी बनाउदै कानुनी शासन (Rule of law) स्थापना गरिने छ ।

८.८ शारदा नगरपालिकालाई सुशासन (Good Governanve) को नमुनायूक्त शहरको रूपमा विकसित गरिने छ ।

८.९ भाषा, कला संस्कृती र विकासको पुर्वाधार निर्माण गरिने छ ।

८.१० नगरपालिका कार्यालय र वडा कार्यालयको भवन निर्माण गरी आफ्नै कार्यालय भवन बाट सेवा प्रर्वाह गरिने छ ।

८.१२ मित्र राष्ट्रका नगरपालिका र देश भित्रका स्थानीय तह संग भँगेंनी सम्बन्ध कायम गरी आपसी सहयोग आदन प्रदान गरिनेछ ।

८.१३ नगरपालिकाले गर्ने हरेक गतिविधीहरूलाई नगरपालिकाको वेभसाईटमा अपडेट एंव E-Governance लाई उच्च प्राथमिकता दिईनेछ ।

९) पर्यटन प्रवर्द्धन तर्फ

९.१ नगर क्षेत्र भित्रका पर्यटन पूर्वधारहरूको पहिचान गरी पर्यटन प्रवर्द्धन विकासमा जोड दिइने छ ।

९.२ जिल्ला तथा राष्ट्रिय ख्याती प्राप्त प्रतिष्ठित व्यक्तित्वहरू तथा कला संस्कृती झल्किने विषयबस्तुहरू समेत समावेश हुने खालका प्रतिमा तथा आकृतिहरूको समेत आवश्यक र उपर्यूक्त स्थानहरूमा स्थापना गर्दा राजनैतीक सहमतीको लागि पहल गरिने छ ।

१०) लैंगिक समानता तथा समावेशीकरणतर्फ

१०.१ जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम अन्तर्गत ७५ बर्ष पुरा भएका जेष्ठ नागरिकलाई बर्षमा १ पटक रु. २०००।- का दरले चाडपर्व खर्च उपलब्ध गराईने छ ।

१०.२ समन्वयात्मक रुपमा वाल वचाउ कार्यक्रम,वालश्रम निषेध,वाल अधिकार तथा घरेलु हिंसा विरुद्धको कार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१०.३ वडा तह सम्म लैगिक समानता र समाजिक समावेशीकरणको सहभागितात्मक विकास प्रक्रिया अवलम्बन गरिने छ ।

१०.४ महिला, बालबालिका, अपांग, पिछडिएको बर्ग, दलित, एकल, द्वन्द्वपीडितको सम्मान, प्रवर्द्धन र सशक्तिकरण गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

अन्त्यमा यस शारदा नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सरोकार पक्षबाट सक्रिय सहयोग हुने विश्वास व्यक्त गर्दै सम्पुर्ण राजनीतिक दल, राष्ट्र सेवक, नीजिक्षेत्र बुद्धिजिवी, सञ्चारकर्मी सम्पुर्ण नगरवासी दाजुभाई तथा दिदिबहिनीलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

सुरेश अधिकारी
नगर प्रमुख
शारदा नगरपालिका सल्यान
२०७८ आषाढ १० गते

समाप्त